

**KARTA PRZEDMIOTU**

<b>Kod przedmiotu</b>	0541-2MAT-D37-PedOW	
<b>Nazwa przedmiotu w języku</b>	polskim	Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza
	angielskim	Pedagogy of care and upbringing

**1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW**

<b>1.1. Kierunek studiów</b>	
<b>1.2. Forma studiów</b>	Studia stacjonarne/niestacjonarne
<b>1.3. Poziom studiów</b>	Studia pierwszego stopnia /studia drugiego stopnia
<b>1.4. Profil studiów*</b>	Ogólnoakademicki
<b>1.5. Specjalność*</b>	Nauczycielska
<b>1.6. Jednostka prowadząca przedmiot</b>	WPiA, IES
<b>1.7. Osoba/zespół przygotowująca/y kartę przedmiotu</b>	dr Agata Jopkiewicz, mgr Paweł Garbuzik
<b>1.8. Osoba odpowiedzialna za przedmiot</b>	dr Tadeusz Dyrda
<b>1.9. Kontakt</b>	<a href="mailto:tadeusz.dyrda@ujk.edu.pl">tadeusz.dyrda@ujk.edu.pl</a>

**2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

<b>2.1. Przynależność do modułu</b>	Specjalnościowy
<b>2.2. Język wykładowy</b>	Język polski
<b>2.3. Semestry, na których realizowany jest przedmiot</b>	
<b>2.4. Wymagania wstępne*</b>	brak

**3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU**

<b>3.1. Forma zajęć</b>	Wykłady 10 godzin, ćwiczenia 15 godzin	
<b>3.2. Miejsce realizacji zajęć</b>	Zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UJK	
<b>3.3. Forma zaliczenia zajęć</b>	Zaliczenie z oceną, zaliczenie z oceną (wykład, ćwiczenia)	
<b>3.4. Metody dydaktyczne</b>	Wykład – wykład konwersatoryjny Ćwiczenia: praca ze źródłem drukowanym, praca grupowa, dyskusja, prezentacja filmu	
<b>3.5. Wykaz literatury</b>	<b>podstawowa</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pyrzyk I. J., <i>Wprowadzenie do pedagogiki opiekuńczej</i>, Włocławek, WSH-E, 2006.</li> <li>2. Kępiński Cz., <i>Praca opiekuńczo – wychowawcza w szkole i innych instytucjach oświatowych</i>, Lublin 2005.</li> <li>3. Wosik-Kawala D. red., <i>Rodzinne i instytucjonalne środowiska opiekuńczo-wychowawcze</i>, wyd. UMC-S, Lublin 2011.</li> <li>4. Gajewska G., <i>Pedagogika opiekuńcza, elementy metodyki</i>, Zielona Góra, "Gaja", 2009.</li> <li>5. Badora S., Stojeczka – Zuber R., <i>Pedagogika wobec problemów opieki i resocjalizacji</i>, PWSZ, Tarnobrzeg 2007.</li> </ol>
	<b>uzupełniająca</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kwieciński Z. i Śliwerski B. red., <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i>, t. 1 i 2, Warszawa 2003.</li> </ol>

**4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA****4.1. Cele przedmiotu**

- C1. Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu pedagogiki opiekuńczej, jej miejscem wśród nauk pedagogicznych i historią opieki nad dzieckiem.
- C 2. Przedstawienie studentom współczesnego systemu opieki nad dzieckiem trwale i czasowo pozbawionym opieki.
- C3. Wykształcenie umiejętności podejmowania działań pomocowych.

#### 4.2. Treści programowe

**Wykład** / 10 godzin /

Opieka i opieka nad dzieckiem. Opieka jako kwestia społeczna i socjalna. Opieka nad dzieckiem: opieka naturalna, opieka społeczna, opieka jako kwestia etyczno-moralna, opieka kulturowa. Podstawowe problemy w opiece nad dzieckiem.

Odpowiedzialność rodziców w opiece nad dzieckiem. Władza rodzicielska – treści władzy rodzicielskiej. Podstawowe problemy w wypełnianiu treści władzy rodzicielskiej – zagrożenia dzieciństwa. Kwestie ograniczeń i pozbawiania władzy rodzicielskiej.

Sieroctwo naturalne i społeczne. Skutki sieroctwa dla rozwoju dzieci. Zjawisko euro- sieroctwa. Zastępcze formy opieki nad dziećmi. Rodziny zastępcze – rodzaje i funkcje. Rodziny adopcyjne – rodzaje i warunki funkcjonowania. Placówki opiekuńczo wychowawcze z ciągłą opieką nad dziećmi. Placówki wspierające opiekę nad dziećmi w środowisku otwartym.

Opieka nad dzieckiem w szkole. Funkcja opiekuńcza szkoły na tle innych funkcji. Wsparcie socjalne dla dzieci w szkole. Pomoc pedagogiczno- psychologiczna w szkole – zadania, znaczenie. Kwestie zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci.

**Ćwiczenia audytoryjne** / 15 godz. /

Różnorodność ujęć kwestii opieki nad dzieckiem. Pedagogika opiekuńcza jako kierunek pedagogiki społecznej – podstawowe koncepcje. Humanistyczne podejście do kwestii opieki. Opieka jako kategoria pomocy. Opieka jako kompensacja.

Społeczne środowisko wychowawcze i jego znaczenie w rozwoju dziecka. Rodzaje środowisk wychowawczych – procesy opieki, socjalizacji i wychowania. Rodzina jako podstawowe środowisko wychowawcze – funkcje, typy rodzin, modelowanie wychowawcze w rodzinie. Zdrowa rodzina.

Władza rodzicielska – prawa rodzicielskie. Dysfunkcje, dewiacje, patologie – zagrożenia dzieciństwa w rodzinie, negatywna socjalizacja. Sieroctwo naturalne i społeczne. Dzieci opuszczone i wykorzystywane, euro- sieroctwo.

Wychowanie, opieka i pomoc społeczna w poglądach pedagogów XX w.

Formy opieki nad dzieckiem w Polsce. Wychowankowie rodzinnych i zakładowych form opieki nad dzieckiem.

Rodzina adopcyjna jako forma opieki nad dzieckiem osieroconym. Rodzina zastępcza jako środowisko wychowawcze.

Wioski SOS i rodzinne domy dziecka jako forma opieki nad dzieckiem osieroconym. Placówka interwencyjna – jej organizacja, funkcje i zadania. Placówki wsparcia dziennego i ich rola we wspomaganiu dzieci.

Tendencje i problemy w opiece nad dzieckiem w skali globalnej. Cele i zadania w opiece nad dzieckiem w świetle

Konwencji o Prawach Dziecka. Problemy przemocy wobec dzieci, wykorzystywania dzieci, dzieci w sytuacji wojny i migracji.

#### 4.3. Przedmiotowe efekty kształcenia

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia
w zakresie <b>WIEDZY</b> :		
W01	Student zna podstawowe pojęcia z zakresu pedagogiki opiekuńczej oraz systemy opiekuńczo – wychowawcze wybitnych pedagogów polskich	NAU2/3_W03
W02	Student zna główne środowiska wychowawcze, ich specyfikę dynamikę zmian	NAU2/3_W05
W03	Student zna współczesny system opieki nad dzieckiem, jego uwarunkowania prawne i środowiskowe	NAU2/3_W07
w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI</b> :		
U01	Student potrafi wskazać placówki opieki zastępczej i określić uwarunkowania ich funkcjonowania	NAU2/3_U02
U02	Potrafi ocenić przydatność typowych metod do realizacji zadań opiekuńczo- wychowawczych	NAU2/3_U07
w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH</b> :		
K01	Jest wrażliwy na krzywdę dziecka, jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych w środowisku społecznym oraz wykazuje aktywność w realizacji zadań zawodowych wynikających z pełnionej	NAU2/3_K02

#### 4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia

Efekty przedmiotowe (symbol)	Sposób weryfikacji (+/-)																		
	Egzamin			Kolokwium*			Projekt*		Aktywność na zajęciach*		Praca własna*		Praca w grupie*		Inne Sprawozdania, portfolio				
	ustny/pisemny *																		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		Forma zajęć		Forma zajęć		Forma zajęć		Forma zajęć				
	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	W	C	...	Zajęcia praktyczne
W01				+	+					+	+			+					
W02				+	+					+	+			+					
W03				+	+					+	+			+					
U01				+	+					+	+			+					
U02				+	+					+	+			+					
K01								+							+				

\*niepotrzebne usunąć

#### 4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
wykład	3	50 % obecności
	3,5	60 % obecności
	4	70 % obecności + aktywność
	4,5	80 % obecności + aktywność
	5	90 % obecności + aktywność
ćwiczenia	3	Przygotowanie określonej tematyki + 51 -60 % pkt. z kolokwium
	3,5	Przygotowanie określonej tematyki + 61 -70 % pkt. z kolokwium
	4	Przygotowanie określonej tematyki + 71 -80 % pkt. z kolokwium
	4,5	Przygotowanie określonej tematyki + 81 -90 % pkt. z kolokwium
	5,0	Przygotowanie określonej tematyki + od 91 % pkt. z kolokwium
(zajęcia praktyczne)	3	
	3,5	
	4	
	4,5	
	5	

#### 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/		
Udział w wykładach*	10	10
Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*	15	15
Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*	1	1
Inne (jakie?)*		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/		

<i>Przygotowanie do wykładu*</i>		
<i>Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*</i>	2	2
<i>Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*</i>	2	2
<i>Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa*</i>		
<i>Opracowanie prezentacji multimedialnej*</i>		
<i>Inne (jakie?)*</i>		
<b>ŁĄCZNA LICZBA GODZIN</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<b>PUNKTY ECTS za przedmiot</b>	<b>1</b>	<b>1</b>

*\*niepotrzebne usunąć*

**Przyjmuję do realizacji** (data i podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....